

Q & As Ταμείου Δανείων ΤΕΠΙΧ III

Α. Γενικές ερωτήσεις

1. Ερώτηση: Τι είναι το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III;

Απάντηση: Το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III αποτελεί ένα χρηματοδοτικό μέσο επιμερισμένου ρίσκου για την παροχή νέων δανείων Επενδυτικού Σκοπού και Κεφαλαίων Κίνησης Ειδικού Σκοπού, το οποίο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου Χαρτοφυλακίου «Ταμείο Επιχειρηματικότητας III»

Το Ταμείο στοχεύει στην στήριξη και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της πρόσβασής τους στη χρηματοδότηση καλύπτοντας μεγάλο εύρος των χρηματοδοτικών αναγκών τους με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγικής λειτουργίας τους, την βελτίωση των διαδικασιών και των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών και κατ' επέκταση την βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και της θέσης τους στις διεθνείς αγορές.

2. Ερώτηση: Από που χρηματοδοτείται το Ταμείο;

Απάντηση: Η χρηματοδότηση του Ταμείου πραγματοποιείται με **πόρους ύψους € 400.000.000** ως ακολούθως:

- € 300.000.000 προέρχονται από το ΕΣΠΑ 2021-2027 μέσω του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- € 100.000.000 προέρχονται από εθνικούς πόρους από επιστροφές Χρηματοδοτικών Μέσων.

3. Ερώτηση: Πώς διαμορφώνεται ο προϋπολογισμός του Ταμείου;

Απάντηση: Συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των Πιστωτικών Ιδρυμάτων κατά 60% σε κάθε χορήγηση, διαμορφώνεται συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων ύψους έως € **930.000.000**. Το πρόγραμμα προβλέπει την επιδότηση τόκων για 2 έτη με επιπλέον κεφάλαια, το ύψος των οποίων εκτιμάται ότι θα ανέρθει σε € 12.000.000. Οι συνολικοί πόροι προς Τελικούς Αποδέκτες (ήτοι σε δάνεια και επιδότηση τόκων) ανέρχονται σε € ~942.000.000.

4. Ερώτηση: Ποιο είναι το οικονομικό πλεονέκτημα για τη χρηματοδοτούμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Α. Η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση απαλλάσσεται πλήρως των τόκων για το μέρος του δανείου που συγχρηματοδοτείται από το ταμείο (ήτοι το 40% εκάστου δανείου), δεδομένου ότι το ποσό αυτό του παρέχεται από το Ταμείο άτοκο.

Β. Το Ταμείο δύναται να επιδοτεί τμήμα του επιτοκίου που εφαρμόζει το Πιστωτικό Ίδρυμα στα κεφάλαιά του (ήτοι το 60% εκάστου δανείου). Η επιδότηση αφορά στα 2 πρώτα έτη του δανείου (από την 1η εκταμίευση) και μειώνει το επιτόκιο του Πιστωτικού Ιδρύματος κατά 3% (ή αλλιώς κατά 300 bps), το οποίο περαιτέρω μειώνει σημαντικά το συνολικό κόστος δανεισμού για την επιχείρηση.

Γ. Κάθε Πιστωτικό Ίδρυμα που συμμετέχει στο Ταμείο υποχρεούται να μειώνει το επιτόκιο κάθε δανείου τουλάχιστον κατά 25 μονάδες βάσης (bps) τα επιτόκια που θα εφαρμόζε σε αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις χωρίς τη συμμετοχή του Ταμείου.

Δ. Το ανώτατο ύψος των εμπράγματων εξασφαλίσεων που δύναται να ζητήσει το Πιστωτικό Ίδρυμα σε κάθε χρηματοδότηση δεν επιτρέπεται να υπερβεί το 100% του κεφαλαίου του δανείου.

5. Ερώτηση: Ποιο είναι το σχήμα χρηματοδότησης κάθε δανείου;

Απάντηση: Το Ταμείο καταβάλλει για κάθε δάνειο το 40% του κεφαλαίου άτοκα, ενώ το υπόλοιπο 60% χορηγείται μέσω του Πιστωτικού Ιδρύματος με τη χρέωση των σχετικών επιτοκίων σύμφωνα με την πιστοδοτική του πολιτική μειωμένων κατά τουλάχιστον κατά 25 bps (μονάδες βάσης). Επιπρόσθετα, το Ταμείο δύναται να επιδοτεί τμήμα του επιτοκίου που εφαρμόζει το Πιστωτικό Ίδρυμα στα κεφάλαιά του (3% ή αλλιώς 300 bps), για τα 2 πρώτα έτη του δανείου (από την 1η εκταμίευση). Δείτε σχετικό πίνακα με τα μέγιστα προσφερόμενα επιτόκια ανά Τράπεζα.

6. Ερώτηση: Ποιος αναλαμβάνει την πιστωτική σχέση με την ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Η σύναψη δανείων, η εκταμίευση και η παρακολούθηση αυτών, υλοποιούνται από το εκάστοτε συνεργαζόμενο Πιστωτικό Ίδρυμα και σύμφωνα με τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες του, τηρώντας τους όρους του Ταμείου, όπως αυτοί ισχύουν και περιγράφονται στην Πρόσκληση του Ταμείου και την Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ της ΕΑΤ και του εκάστοτε Πιστωτικού Ιδρύματος. Το Πιστωτικό Ίδρυμα έχει τη μόνη άμεση πιστωτική σχέση με την επιχείρηση.

7. Ερώτηση: Ποιο είναι το ύψος χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ανά Δράση, το ύψος χρηματοδότησης δύναται να κυμανθεί ως ακολούθως:

- Υποπρόγραμμα 1 – Δάνεια Επενδυτικού Σκοπού
 - Δράση 1.1: € 20.000 έως € 1.500.000 (καθεστώς ενίσχυσης De Minimis)
 - Δράση 1.2: € 20.000 έως € 8.000.000 (καθεστώς ενίσχυσης ΓΑΚ)
- Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού
 - Δράση 2.1: € 10.000 έως € 500.000 (καθεστώς ενίσχυσης De Minimis)

8. Ερώτηση: Τι διάρκεια δύναται να έχει το δάνειο;

Απάντηση: Ανά Δράση, η διάρκεια του δανείου δύναται να κυμανθεί ως ακολούθως:

- Υποπρόγραμμα 1 – Δάνεια Επενδυτικού Σκοπού
 - Δράσεις 1.1 και 1.2: 60 έως 144 μήνες (συμπεριλαμβανομένης τυχόν ΠΧ)
- Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού
 - Δράση 2.1: 24 έως 60 μήνες (συμπεριλαμβανομένης τυχόν ΠΧ)

9. Ερώτηση: Παρέχεται Περίοδος Χάριτος;

Απάντηση: Παρέχεται δυνατότητα λήψης Περιόδου Χάριτος (κεφαλαίου), η οποία συμπεριλαμβάνεται στη συνολική διάρκεια του δανείου. Αναλυτικά ανά Δράση:

- Υποπρόγραμμα 1 – Δάνεια Επενδυτικού Σκοπού
 - ο Δράσεις 1.1 και 1.2: **έως 24 μήνες**
- Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού
 - ο Δράση 2.1: **έως 12 μήνες**

10. Ερώτηση: Ποιες είναι οι επιλέξιμες μορφές δανείων;

Απάντηση: Ανά Υποπρόγραμμα υποστηρίζονται οι ακόλουθες μορφές δανείων:

- Υποπρόγραμμα 1 – Δάνεια Επενδυτικού Σκοπού
 - ο Χρεολυτικά ή τοκοχρεολυτικά τακτής λήξης
 - ο Ομολογιακά μη μετατρέψιμα δάνεια
 - ο Επιτρέπεται το «balloon payment» με την προϋπόθεση ότι, δεν θα απομένει για το τελευταίο χρονικό διάστημα (δηλ. το 25% της συνολικής διάρκειας του δανείου) κεφάλαιο μεγαλύτερο του 70% του εκταμιευθέντος δανείου
- Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού
 - ο Χρεολυτικά ή τοκοχρεολυτικά τακτής λήξης
 - ο **Δεν** επιτρέπονται ομολογιακά δάνεια (μετατρέψιμα ή μη)
 - ο Επιτρέπεται το «balloon payment» με την προϋπόθεση ότι δεν θα απομένει για το τελευταίο χρονικό διάστημα (δηλ. το 25% της συνολικής διάρκειας του δανείου) κεφάλαιο μεγαλύτερο του 70% του εκταμιευθέντος δανείου

11. Ερώτηση: Ποια είναι η περίοδος χορήγησης των δανείων;

Απάντηση: Η καταληκτική ημερομηνία ένταξης μιας επιχείρησης στο χαρτοφυλάκιο του Ταμείου είναι η 31.12.2029 (λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα) και αφορά τόσο στην υπογραφή της σύμβασης, όσο και στην εκταμίευση του δανείου.

12. Ερώτηση: Πως μπορεί να εκταμιευθεί το δάνειο;

Απάντηση: Το δάνειο δύναται να εκταμιευθεί είτε εφάπαξ, είτε τμηματικά. Η πρώτη εκταμίευση του δανείου πρέπει να πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υπογραφή της δανειακής σύμβασης και το αργότερο έως την 31.12.2029. Οι τμηματικές εκταμιεύσεις πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών από την από την υπογραφή της Σύμβασης Τελικού Αποδέκτη και σε κάθε περίπτωση έως την 31.12.2029, όποια ημερομηνία από τις ανωτέρω προηγείται.

13. Ερώτηση: Απαιτούνται εξασφαλίσεις για την παροχή της χρηματοδότησης;

Απάντηση: Το Πιστωτικό Ίδρυμα λαμβάνει ενοχικές ή/και εμπράγματα εξασφαλίσεις, σύμφωνα με την πιστωτική πολιτική του. Το μέγιστο ύψος των εμπράγματων εξασφαλίσεων που μπορεί να απαιτηθεί είναι έως το 100% του κεφαλαίου του δανείου.

14. Ερώτηση: Ποια είναι η τιμολογιακή πολιτική (επιτόκια) που εφαρμόζεται;

Απάντηση: Για το 40% του κεφαλαίου του Δανείου, το μέρος δηλαδή που προέρχεται από τους πόρους του Ταμείου, το επιτόκιο είναι μηδενικό. Για το 60% του κεφαλαίου του δανείου, το μέρος δηλαδή που παρέχεται από το Πιστωτικό Ίδρυμα, εφαρμόζεται επιτόκιο (κυμαινόμενο ή σταθερό), όπως αυτό έχει δηλωθεί από το κάθε Πιστωτικό Ίδρυμα σύμφωνα με την τιμολογιακή του πολιτική και σε συμφωνία με την υποβληθείσα πρότασή για την συμμετοχή του στο Ταμείο. Αναλυτικός πίνακας μέγιστων προσφερόμενων επιτοκίων και εξασφαλίσεων ανά Πιστωτικό Ίδρυμα έχει αναρτηθεί στο site της ΕΑΤ, στη σελίδα του Ταμείου.

- 15. Ερώτηση:** Παρέχεται επιδότηση επιτοκίου, ποια είναι η διάρκεια της επιδότησης και οι προϋποθέσεις για τη λήψη της;

Απάντηση: Το Ταμείο παρέχει επιδότηση επιτοκίου στο Υποπρόγραμμα 1, ενώ στο Υποπρόγραμμα 2 δύναται να παρέχει αποκλειστικά και μόνο για τις επιχειρήσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται για πρώτη φορά μέσω προγραμμάτων της ΕΑΤ. Η επιδότηση αφορά στο τμήμα του επιτοκίου που εφαρμόζει το Πιστωτικό Ίδρυμα στα κεφάλαιά του (ήτοι στο 60% εκάστου δανείου).

Η επιδότηση αφορά στα δύο (2) πρώτα έτη του δανείου από την πρώτη εκταμίευση, μειώνει το επιτόκιο του Πιστωτικού Ιδρύματος κατά 3% (ή αλλιώς κατά 300 bps) και καταβάλλεται απολογιστικά ανά τρίμηνο, υπό την προϋπόθεση της μη εμφάνισης ληξιπροθεσμίας μεγαλύτερης των 90 ημερών στο εν λόγω δάνειο κατά τη διάρκεια της 2ετίας. Σημειώνεται ότι, η επιδότηση επιτοκίου δεν καλύπτει την εισφορά του Ν. 128/75 και ενδεχόμενους τόκους υπερημερίας που, σε κάθε περίπτωση, βαρύνουν τον τελικό αποδέκτη.

- 16. Ερώτηση:** Πως διαμορφώνεται το τελικό επιτόκιο του δανείου;

Απάντηση: Το τελικό επιτόκιο του δανείου προκύπτει από το σταθμισμένο άθροισμα:

A. Για περιπτώσεις με επιδότηση επιτοκίου

Για τα 2 πρώτα έτη: $(40\% * 0\%) + [60\% * (\text{επιτόκιο κεφαλαίων ΠΙ}-3\%)]$

Για τα υπόλοιπα έτη: $(40\% * 0\%) + (60\% * \text{επιτόκιο κεφαλαίων ΠΙ})$

B. Για περιπτώσεις δίχως επιδότηση επιτοκίου

Για όλα τα έτη: $(40\% * 0\%) + (60\% * \text{επιτόκιο κεφαλαίων ΠΙ})$

Σε κάθε περίπτωση (A ή B) το δάνειο παρέχεται με την εφαρμογή της εισφοράς του Ν. 128/75, που σήμερα ανέρχεται σε 0,60%¹.

- 17. Ερώτηση:** Δίνεται η δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης του δανείου;

Απάντηση: Η επιχείρηση μπορεί να εξοφλήσει μερικώς ή ολικώς το δάνειο πριν την ημερομηνία λήξης του χωρίς οποιαδήποτε ποινή ή άλλη επιβάρυνση.

¹ A) Σε περίπτωση Συμβάσεων Τελικού Αποδέκτη που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2021-2027 μέσω του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα θα εφαρμόζεται στο μέρος του κεφαλαίου του Πιστωτικού Ιδρύματος (60%).
B) Σε περίπτωση Συμβάσεων Τελικού Αποδέκτη που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, θα εφαρμόζεται στο σύνολο του δανείου.

18. Ερώτηση: Υπάρχουν έξοδα φακέλου για την επιχείρηση;

Απάντηση: Τυχόν έξοδα καθορίζονται από την τιμολογιακή πολιτική του κάθε Πιστωτικού Ιδρύματος για αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις, ως αυτή ισχύει κατά την περίοδο έγκρισης του δανείου. Σημειώνεται ότι τυχόν έξοδα δανειακού φακέλου δεν επιτρέπεται να χρηματοδοτηθούν από το δάνειο.

19. Ερώτηση: Ποιοι είναι οι δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου;

Απάντηση: Δικαιούχοι/επιλέξιμες επιχειρήσεις του Ταμείου είναι:

Για τις Δράσεις 1.1 και 2.1 (De Minimis):

- Είναι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ), σύμφωνα με τον ορισμό που αναγράφεται στο Παράρτημα Ι του ΕΚ 651/2014, όπως ισχύει.

Για τη Δράση 1.2 (ΓΑΚ):

- Είναι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον ορισμό που αναγράφεται στο Παράρτημα Ι του ΕΚ 651/2014, όπως ισχύει, τηρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις του Κεφ.1 του ΕΚ 651/2014 και πληρούν τη στιγμή της υπαγωγής τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:
 - Δεν ασκούν δραστηριότητες σε καμία αγορά,
 - Δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε αγορά για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
 - λιγότερο από 10 έτη μετά την καταχώρησή τους (εγγραφή στο αρμόδιο εμπορικό μητρώο ή -εφόσον αυτό δεν απαιτείται- έναρξη εργασιών στην εφορία) ή
 - λιγότερο από 7 έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση
 - Χρειάζονται αρχική επένδυση η οποία, βάσει επιχειρηματικού σχεδίου που καταρτίζεται ενόψει μιας νέας οικονομικής δραστηριότητας, είναι υψηλότερη του 50% του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών τους κατά τα προηγούμενα πέντε έτη².

Για όλες τις Δράσεις:

- Λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα (διαθέτοντας την απαραίτητη άδεια λειτουργίας - εφόσον απαιτείται).
- Δραστηριοποιούνται σε οποιοδήποτε επιλέξιμο ΚΑΔ ανάλογα το Υποπρόγραμμα, σύμφωνα με αναρτημένο στο site της ΕΑΤ Πίνακα Επιλέξιμων ΚΑΔ.
- Τηρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα όρια σώρευσης ενισχύσεων ανάλογα με τον κανονισμό Κρατικών Ενισχύσεων που εφαρμόζεται.
- Κρίνονται πιστοληπτικά αποδεκτές σύμφωνα με την ισχύουσα πιστωτική πολιτική και τις εσωτερικές διαδικασίες των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

² Το όριο αυτό περιορίζεται στο 30% όσον αφορά τις ακόλουθες επενδύσεις, οι οποίες θεωρούνται αρχικές επενδύσεις σε νέα οικονομική δραστηριότητα:

i) επενδύσεις που βελτιώνουν σημαντικά τις περιβαλλοντικές επιδόσεις της δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 2 του ΓΑΚ·
ii) άλλες περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852·
iii) επενδύσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της ικανότητας εξόρυξης, διαχωρισμού, διύλισης, επεξεργασίας ή ανακύκλωσης κρίσιμης πρώτης ύλης που παρατίθεται στο παράρτημα IV του ΓΑΚ.

- Δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης, αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης, η οποία έχει ολοκληρωθεί.
- Δεν θεωρούνται Προβληματικές Επιχειρήσεις (υπό την έννοια του άρθρου 1 παρ. 4 και του σημείου 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού 651/2014, όπως εκάστοτε ισχύουν), κατά τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης (σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης).
- Δεν έχουν υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Ν.4738/2020, όπως εκάστοτε ισχύει.
- Είναι τραπεζικά ενήμερες (ήτοι με καθυστέρηση μικρότερη ή ίση ≤ 90 ημερών κατά την ημερομηνία της αίτησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα) και συνακόλουθα κατά την υπογραφή της Σύμβασης Τελικού Αποδέκτη.
- Δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού τους, του άρθρου 40 του νόμου 4488/17 (Α 137/139/17), όπως ισχύει.
- Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερες, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του KYC της EAT, όσο και κατά τον χρόνο εκταμίευσης των δανείων. Επιπλέον, δεν παρουσιάζουν στοιχεία αφερεγγυότητας, σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, τόσο κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος μέσω του KYC της EAT, όσο και κατά τον χρόνο εκταμίευσης των δανείων.
- Δεν εκκρεμεί σε βάρους τους εντολή ανάκτησης προηγούμενης παράνομης και ασύμβατης κρατικής ενίσχυσης βάση απόφασης ΕΕ ή ΔΕΕ.
- Εάν έχουν ενταχθεί σε προγράμματα της EAT (πρώην ΕΤΕΑΝ) που έληξαν ή βρίσκονται σε ισχύ, δεν έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά στην αποπληρωμή των οφειλών τους (καταγγελία δανείου ή ληξιπρόθεσμες οφειλές για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο των 90 ημερών) ή έχουν εμφανίσει δυσμενή συναλλακτική συμπεριφορά (καταγγελία δανείου) αλλά έχουν εξοφλήσει πλήρως τις οφειλές τους πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ή εφόσον πρόκειται για πρόγραμμα εγγυοδοσίας, δεν έχει καταβληθεί το ποσό οφειλής εγγύησης από πλευράς της EAT ή εφόσον έχει βεβαιωθεί η εν λόγω οφειλή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., αυτή έχει ενταχθεί σε καθεστώς ρύθμισης, η οποία συνεχίζει να είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, εκτός από τις περιπτώσεις δικαιούχων που ρητά εξαιρούνται από την σχετική υποχρέωση και προσκομίζουν σχετική τεκμηρίωση.
- Έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο ESG Tracker της EAT, και έχουν υποβάλει στο Πιστωτικό Ίδρυμα κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το ESG Tracker Performance Report σε μορφή PDF, όπου αποτυπώνεται η απόδοση της επιχείρησης στα κριτήρια αυτά. Εναλλακτικά, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης δύνανται να υποβληθεί επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης στο ESG Tracker (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης Δανείου. Επισημαίνεται, ότι το ως άνω ESG Report δεν θα αξιολογείται από το

Πιστωτικό Ίδρυμα αναφορικά με μια Σύμβαση Τελικού Αποδέκτη είτε σε επίπεδο ESG κριτηρίων είτε σε επίπεδο διαμόρφωσης πιστωτικού προφίλ Τελικού Αποδέκτη.

20. Ερώτηση: Ποιες είναι οι επιλέξιμες δαπάνες;

Απάντηση: Οι χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του Ταμείου θα πρέπει να καλύπτουν δαπάνες που περιλαμβάνονται στο επιχειρηματικό σχέδιο (Business Plan) της επιχείρησης, η υποβολή του οποίου είναι υποχρεωτική. Στο Υποπρόγραμμα 1 το Business Plan περιλαμβάνει και την περιγραφή της επένδυσης (επενδυτικό σχέδιο). Οι δαπάνες πιστοποιούνται με την προσκόμιση παραστατικών – δικαιολογητικών τεκμηρίωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιλεξιμότητά της, η συσχέτισή της με το υποβληθέν επενδυτικό σχέδιο και η επίτευξη των σκοπών του Ταμείου.

Ειδικότερα:

Για το Υποπρόγραμμα 1, Δράσεις 1.1 και 1.2:

Οι δαπάνες αφορούν στην υλοποίηση του υποβληθέντος επενδυτικού σχεδίου της επιχείρησης, όπως αυτό περιλαμβάνεται στο Business Plan, και δεν έχουν πραγματοποιηθεί (εξόφληση τιμολογίων) πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στον ΕΧΟ. Γίνονται δεκτά τιμολόγια επί πιστώσει ημερομηνίας έως και 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα³. Οι χρηματοδοτήσεις του Υποπρογράμματος 1 απαιτείται σε κάθε περίπτωση να συνοδεύονται από την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, και την προσκόμιση των παραστατικών δαπανών που να αποδεικνύουν την υλοποίηση και το σκοπό του επενδυτικού σχεδίου, και να τεκμηριώνουν την τήρηση των όρων του Αρ. 21 του ΓΑΚ, εφόσον αφορούν τη Δράση 1.2.

Για το Υποπρόγραμμα 2, Δράση 2.1:

Οι δαπάνες που εξοφλούνται από το δάνειο κεφαλαίου κίνησης αφορούν υποχρεώσεις σχετιζόμενες με τον εμπορικό/συναλλακτικό κύκλο της επιχείρησης, ως μέρος των δραστηριοτήτων αυτής, όπως για παράδειγμα δαπάνες που σχετίζονται, με ανάπτυξη ή επέκταση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιηθεί (εξόφληση τιμολογίων) πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Γίνονται δεκτά τιμολόγια επί πιστώσει ημερομηνίας έως και 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα. Μεταξύ άλλων, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για αγορά πρώτων υλών, μισθολογικό κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη ή επέκταση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, αποθεμάτων κ.λ.π.

21. Ερώτηση: Ποιες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Απαγορεύεται η χρηματοδότηση δαπανών για:

- Πληρωμή τόκων χρέους (δεν ισχύει για τις επιδοτήσεις επιτοκίου που παρέχει το Ταμείο και καλύπτουν μέρος των τόκων του δανείου στο πλαίσιο του Ταμείου)
- Αγορά γης για ποσό που υπερβαίνει το 10% στην συνεισφορά του Ταμείου που καταβάλλεται στον τελικό δικαιούχο
- Τέλη, φόροι (με εξαίρεση τον ΦΠΑ που είναι επιλέξιμος) και εισφορές

³ Ως προς το ανεξόφλητο μέρος του τιμολογίου.

- Τυχόν έξοδα δανειακού φακέλου των Πιστωτικών Ιδρυμάτων

22. Ερώτηση: Μπορεί η υποψήφια για χρηματοδότηση επιχείρηση να κάνει αίτηση σε περισσότερα από ένα Πιστωτικά Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Ταμείο;

Απάντηση: Η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει αίτηση δανείου και να χρηματοδοτηθεί από ένα ή περισσότερα Πιστωτικά Ιδρύματα, υποβάλλοντας τα ανάλογα επιχειρηματικά σχέδια (Business Plan) και τηρώντας **α.** τα όρια σώρευσης που θέτουν οι σχετικοί κανονισμοί Κρατικών Ενισχύσεων και **β.** αθροιστικά, για το σύνολο των δανειακών κεφαλαίων που λαμβάνει τα μέγιστα όρια που προβλέπονται ανά Υποπρόγραμμα και συνολικά στο Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III, ήτοι:

- **Υποπρόγραμμα 1:** max € 8.000.000
- **Υποπρόγραμμα 2:** max € 500.000
- **Συνολικά για το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III:** max € 8.000.000

23. Ερώτηση: Πως υποβάλλονται τα αιτήματα των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων;

Απάντηση: Για την ένταξη στο Ταμείο οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να ακολουθήσουν τα κάτωθι βήματα:

- Α. Υποβολή αίτησης στην πλατφόρμα KYC (Know Your Customer) της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, μέσω του δικτυακού τόπου <https://kyc.hdb.gr/>. Για κάθε ολοκληρωμένη αίτηση και ύστερα από μία σειρά αξιολογήσεων κριτηρίων επιλεξιμότητας, η αίτηση προωθείται στα Πιστωτικά Ιδρύματα που έχει επιλέξει ο ενδιαφερόμενος για την υποβολή μη δεσμευτικής προσφοράς. Εφόσον η αίτηση γίνει καταρχήν αποδεκτή, δηλαδή λάβει ο ενδιαφερόμενος μη δεσμευτική προσφορά, τότε εκδίδεται ένας μοναδικός κωδικός, ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).
- Β. Υποβολή αίτησης στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) - <https://app.opske.gr/>, όπου αναγράφει τον μοναδικό αριθμό αίτησης από την πλατφόρμα KYC (βήμα Α), που αφορά στο Πιστωτικό Ίδρυμα από το οποίο επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί και έχει λάβει ήδη μη δεσμευτική προσφορά.
- Γ. Υποβολή αίτησης και απαιτούμενων δικαιολογητικών στο Πιστωτικό Ίδρυμα για την αξιολόγησή της.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε 3 βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου <https://esgtracker.hdb.gr/>. Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι απαραίτητη, προκειμένου να δύναται να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα. Διευκρινίζεται ότι τα αποτελέσματα της αυτοαξιολόγησης δεν αποτελούν κριτήριο επιλεξιμότητας της επιχείρησης στο Ταμείο.

24. Ερώτηση: Ποιο είναι το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που εμπίπτει το Ταμείο;

Απάντηση: Το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που εμπίπτει το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III διαφέρει σύμφωνα με έκαστο Υποπρόγραμμα και Δράση αυτού. Συγκεκριμένα:

- Υποπρόγραμμα 1 – Δάνεια Επενδυτικού Σκοπού
 - Δράση 1.1: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2831/2023 – De Minimis
 - Δράση 1.2: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 και ειδικότερα το άρθρο 21 – Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ)
- Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού
 - Δράση 2.1: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2831/2023 – De Minimis

25. Ερώτηση: Ποια είναι τα συνεργαζόμενα Πιστωτικά Ιδρύματα;

Απάντηση: Τα συνεργαζόμενα Τραπεζικά Ιδρύματα στη βάση της με ΑΠ 249807/27.2.2024 Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, στην οποία ανταποκρίθηκαν, της σχετικής απόφασης του ΔΣ της ΕΑΤ και της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Επιχειρηματικότητας III είναι:

- AEGEAN BALTIC BANK
- ALPHA BANK
- CREDIA BANK (πρώην ATTICA BANK)
- EUROBANK
- OPTIMA BANK
- ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- CREDIA BANK (πρώην ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ)
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Β. Εξειδικευμένες Ερωτήσεις Εφαρμογής

- 26. Ερώτηση:** Ποια προγράμματα της ΕΑΤ περιλαμβάνονται στον έλεγχο για την επιβεβαίωση χρηματοδότησης των επιχειρήσεων για πρώτη φορά μέσω προγραμμάτων της ΕΑΤ προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα λήψης επιδότησης επιτοκίου για το Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού; Τι ισχύει σε περίπτωση επιχείρησης ενώ δεν έχει λάβει στο παρελθόν χρηματοδότηση από την ΕΑΤ, λάβει έγκριση για χρηματοδότηση δανείου κεφαλαίου κίνησης και δανείου επενδυτικού σκοπού στο πλαίσιο του ΤΕΠΙΧ III; Δικαιούται να λάβει επιδότηση επιτοκίου για 2 έτη και για τα δύο δάνεια;

Απάντηση: Ο έλεγχος για την μη ύπαρξη προηγούμενης χρηματοδότησης περιλαμβάνει όλα τα προγράμματα (συγχρηματοδότησης & εγγυοδοσίας επιχειρηματικών δανείων/εγγυοδοσίας εγγυητικών επιστολών) της ΕΑΤ και των προγενέστερων αυτής δομών (ΕΤΕΑΝ και ΤΕΜΠΜΕ) χωρίς χρονικό περιορισμό και για το σύνολο των συμβάσεων ανεξαρτήτως κατάστασης. Όσον αφορά στο συγκεκριμένο παράδειγμα, **η σύμβαση του Δανείου Κεφαλαίου Κίνησης στο πλαίσιο Ταμείου Δανείων του ΤΕΠΙΧ III θα πρέπει να προηγηθεί** αυτής του Επενδυτικού Δανείου, διαφορετικά δεν θα δικαιούται ο δυνητικός Τελικός Αποδέκτης επιδότηση επιτοκίου για το Δάνειο Κεφαλαίου Κίνησης.

- 27. Ερώτηση:** Η επιδότηση επιτοκίου θα είναι δυνητική και θα μπορούν να μην την επιλέξουν οι επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα όρια σώρευσης;

Απάντηση: Ναι, είναι στη διακριτική ευχέρεια της επιχείρησης να αιτηθεί ή να μην αιτηθεί την επιδότηση επιτοκίου.

- 28. Ερώτηση:** Ποια σειρά πρέπει να ακολουθήσει η διαδικασία της αίτησης από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

Απάντηση: Η σειρά που πρέπει να ακολουθείται είναι:

- **1° KYC:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα της KYC της ΕΑΤ. <https://kyc.hdb.gr/>
- **2° ΟΠΣΚΕ:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην πλατφόρμα του ΟΠΣΚΕ. <https://app.opske.gr/>
- **3° ΕΧΟ:** Αίτηση από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη στην Τράπεζα. Η ημερομηνία λήψης της εν λόγω αίτησης θα πιστοποιεί την ημερομηνία αίτησης χρηματοδότησης για το Ταμείο.

Επιπλέον, η επιχείρηση συμπληρώνει Ερωτηματολόγιο Αυτοαξιολόγησης σε 3 βασικά κριτήρια: Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG) στην πλατφόρμα ESG Tracker by HDB, μέσω του δικτυακού τόπου <https://esgtracker.hdb.gr/>. Η συμπλήρωση του εν λόγω ερωτηματολογίου είναι απαραίτητη, προκειμένου να δύναται να υποβληθεί η αίτηση χρηματοδότησης στην Τράπεζα.

- 29. Ερώτηση:** Πότε πρέπει να συμπληρώνεται το ερωτηματολόγιο των ESG κριτηρίων από τον δυνητικό Τελικό Αποδέκτη;

Απάντηση: Ο Τελικός Αποδέκτης θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο ESG Tracker της EAT <https://esgtracker.hdb.gr/> και να υποβάλλει στην Τράπεζα το ESG Tracker Performance Report σε μορφή PDF. Εναλλακτικά, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης μπορεί να προσκομίσει επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης Δανείου⁴.

- 30. Ερώτηση:** Ποιοι είναι οι χρονικοί περιορισμοί ανάμεσα σε έγκριση – υπογραφή σύμβασης και υπογραφή σύμβασης – εκταμίευσης;

Απάντηση: Όλοι οι χρονικοί περιορισμοί σε σχέση με τη ροή Έγκριση → Σύμβαση → Εκταμίευση έχουν ως κάτωθι:

- Για την Υπογραφή της Σύμβασης: **3 μήνες** από την Ημερομηνία Έγκρισης της Αίτησης από EAT⁵
 - Για την 1^η Εκταμίευση (εφάπαξ ή 1^η τμηματική): **4 μήνες** από την Υπογραφή της Σύμβασης⁶
 - Για την ολοκλήρωση Τμηματικών Εκταμιεύσεων: **24 μήνες** από την Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης
- και για όλα τα ανωτέρω, το αργότερο έως την λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας, όποια ημερομηνία έρθει πρώτη.

- 31. Ερώτηση:** Πως ελέγχονται τα μέγιστα όρια δανείων που μπορούν να δοθούν ανά Ταμείο/Υποπρόγραμμα/Δράση;

Απάντηση: Τα μέγιστα όρια δανείων που μπορούν να δοθούν ανά Ταμείο/Υποπρόγραμμα/Δράση ελέγχονται μέσω του ΠΣ της EAT σε επίπεδο ΑΦΜ, με την επιφύλαξη των ορίων Κρατικών Ενισχύσεων που ελέγχονται σε επίπεδο ενιαίας/δεδομένης επιχείρησης.

- 32. Ερώτηση:** Πως ελέγχεται το μέγιστο όριο των € 16,5 εκ. που αναφέρεται στο άρθρο 21 του ΓΑΚ;

Απάντηση: Το μέγιστο όριο των € 16,5 εκ. που αναφέρεται στο άρθρο 21 του ΓΑΚ ελέγχεται σε επίπεδο δεδομένης επιχείρησης, όπως αυτή ορίζεται στον σχετικό Κανονισμό και ειδικότερα στο Παράρτημα Ι αυτού (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ). Σχετική μνεία έχει συμπεριληφθεί στα

⁴ Από 01.04.2025 θα πρέπει να κατατίθεται από την επιχείρηση το υποβληθέν εντός 2025 ερωτηματολόγιο του ESG Tracker (έτος αναφοράς 2024) και δεν γίνονται αποδεκτά ερωτηματολόγια που υποβλήθηκαν τα προηγούμενα έτη.

⁵ Παρέχεται η δυνατότητα να εγκριθεί παράτασης υπογραφής σύμβασης μετά από υποβολή σχετικού αιτιολογημένου αιτήματος μέσω του Ενδιάμεσου Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού (ΕΧΟ), έως δύο (2) μήνες από την καταληκτική ημερομηνία του τρίμηνου διαστήματος που προβλέπεται για το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III.

⁶ Παρέχεται η δυνατότητα παράτασης εκταμίευσης έως ένα (1) μήνα από την καταληκτική ημερομηνία λήξης του τετράμηνου διαστήματος που προβλέπεται συμβατικά για το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ III κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον Ενδιάμεσο Χρηματοπιστωτικό Οργανισμό (ΕΧΟ) και μόνο για περιπτώσεις κωλύματος λόγω ανωτέρας βίας ή διοικητικού κωλύματος μη υπαιτιότητας του τελικού αποδέκτη ή του ΕΧΟ, συνοδευόμενου από σχετική αιτιολόγηση.

απαραίτητα δικαιολογητικά και, συγκεκριμένα, στη Γενική Υπεύθυνη Δήλωση που καλείται να υπογράψει ο Τελικός Αποδέκτης.

- 33. Ερώτηση:** Επιτρέπεται η προσημείωση της μόνιμης και μοναδικής κατοικίας φυσικών προσώπων – πιστούχων ή τρίτων στο Ταμείο Δανείων;

Απάντηση: Επιτρέπεται, αλλά υφίσταται περιορισμός ως προς το μέγιστο ύψος των εμπράγματων εξασφαλίσεων που μπορεί να ζητήσει η Τράπεζα, το οποίο ανέρχεται στο ύψος που δηλώνει στην αίτηση της για τη συμμετοχή στο Ταμείο και είναι δεσμευτικό για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής της σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση το ανώτερο ύψος εμπράγματων εξασφαλίσεων δεν επιτρέπεται να υπερβεί το 100% του κεφαλαίου του δανείου.

- 34. Ερώτηση:** Σε περίπτωση χρηματοδότησης με κυμαινόμενο επιτόκιο, ποιο είναι το επιτόκιο βάσης για το Ταμείο Δανείων;

Απάντηση: Σε περίπτωση χρήσης κυμαινόμενου επιτοκίου, το επιτόκιο βάσης θα είναι το Euribor 3M.

- 35. Ερώτηση:** Ποια είναι η ανώτατη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης και τα όρια σώρευσης (εφόσον υπάρχουν), των δανείων που θα ενταχθούν στο χαρτοφυλάκιο του Υποπρογράμματος 1, Δράση 1.2; Ειδικότερα στο Παράρτημα II της με Α.Π. 249807/27.2.2024 Πρόσκλησης (σελ. 19-20) αναφέρεται: «Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ή σσωνος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.»

Απάντηση: Δεν υφίσταται ανώτατη ένταση ενίσχυσης και όρια σώρευσης στο Αρ. 21 του ΓΑΚ, παρά μόνο ανώτατο ύψος χρηματοδότησης. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το εν λόγω άρθρο θεωρούνται μη προσδιορίσιμες.

- 36. Ερώτηση:** Σε ποιο Κανονισμό συμπεριλαμβάνεται ο ορισμός των midcaps;

Απάντηση: Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνεται στην παράγραφο 2.2 «Ορισμοί», σημείο 23, στις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου» (Ανακοίνωση της Επιτροπής 2021/C 508/01). Οι Midcaps δεν είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΤΕΠΙΧ III.

- 37. Ερώτηση:** Αναφορικά με δραστηριότητες Real Estate, δύναται να χρηματοδοτηθούν μέσω των προγραμμάτων του ΤΕΠΙΧ III οι κάτωθι περιπτώσεις;

1. Κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την ίδια χρήση
2. Κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την εκμίσθωση

3. Κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την μελλοντική μεταπώληση (χρηματοδότηση μέσω Δανείου Κεφαλαίου Κίνησης),

Απάντηση: Η χρηματοδοτική στήριξη επιχειρήσεων που στο πλαίσιο των «ίδιων» δραστηριοτήτων προβαίνουν στην αγορά γης ή ακινήτων, στην κατασκευή ή αναβάθμιση/ανακαίνιση ακινήτων με σκοπό την μεταπώληση ή την εκμίσθωση είναι επιλέξιμη η δαπάνη για την κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την ίδια χρήση, κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την εκμίσθωση, κατασκευή κτηρίων / γραφείων με σκοπό την μελλοντική μεταπώληση.

Διευκρινιστική Ερώτηση: Μπορεί μια επιχείρηση να χρηματοδοτηθεί εκτός από κατασκευή κτηρίου και για αγορά ακινήτου ή επένδυση σε γη;

Απάντηση: Οι δαπάνες δύναται να αφορούν τόσο στην κατασκευή, όσο και στην αγορά ακινήτων, καθώς και γης (υπό τους περιορισμούς που ισχύουν ως προς το ποσό για την αγορά γης). Ως κτήρια, νοούνται κάθε είδους ακίνητα όπως επαγγελματικοί χώροι, γραφεία, διαμερίσματα κ.α.

Επισημαίνουμε ότι:

- Όσον αφορά την αγορά/κατασκευή κτιρίων, θα πρέπει να διασφαλίζεται και να τεκμηριώνεται πέραν κάθε αμφιβολίας ότι τα κτήρια αυτά αξιοποιούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς στο πλαίσιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Τελικού Αποδέκτη με στόχο την κερδοφορία, και όχι για προσωπική χρήση ή ad hoc ανάγκες.

- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά ή κατασκευή ακινήτου με σκοπό την χρήση του ως κατοικία και όχι την εμπορική του εκμετάλλευση, είτε πρόκειται για ολόκληρο το κτίριο είτε για μέρος αυτού (π.χ. διαμέρισμα εντός πολυκατοικίας)

- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά ακινήτων εφόσον η επιχείρηση εκμετάλλευσης δεν έχει στην κατοχή της άλλο ακίνητο και η κύρια δραστηριότητά της είναι διαφορετική (δηλ. δεν αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας ότι η επένδυση γίνεται αποκλειστικά στο πλαίσιο υφιστάμενης επιχειρηματικής δραστηριότητά της).

Κατ' εξαίρεση, επιλέξιμη μπορεί να θεωρηθεί η αγορά/κατασκευή ακινήτου από νεοσυσταθείσα επιχείρηση που λειτουργεί για χρονικό διάστημα μικρότερο του 1 έτους, εφόσον έχει ως δηλωμένη κύρια δραστηριότητα την εκμετάλλευση ακινήτων και δεν έχει στην κατοχή της άλλο ακίνητο κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

38. Ερώτηση: Δύναται να χρηματοδοτηθεί μέσω του Ταμείου Δανείων ΤΕΠΙΧ III η αγορά εταιρικών μεριδίων ή/και η εξαγορά του συνόλου μιας επιχειρηματικής μονάδας (επιχείρησης);

Απάντηση: Η εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης, καθώς ή/και του συνόλου μιας επιχειρηματικής μονάδας δεν συνιστά επιλέξιμη δαπάνη.

39. Ερώτηση: Δύναται να χρηματοδοτηθεί μέσω του ΤΕΠΙΧ III η αγορά άδειας ταξί, καθώς και του οχήματος;

Απάντηση: Η αγορά νέας άδειας ταξί είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον εμπίπτει στην δραστηριότητα 49.32 του NACE 49. Ως άυλο στοιχείο ενεργητικού θα πρέπει να αποτελεί

αποσβεστέο στοιχείο, να αγοράζεται σε όρους αγοράς από την αρμόδια Περιφέρεια και να περιλαμβάνεται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης επί τουλάχιστον τρία (3) έτη. Γενικά, η προμήθεια οχήματος είναι επιλέξιμη, εφόσον το μεταφορικό μέσο είναι επαγγελματικής χρήσης, **αμιγώς ηλεκτρικό**, χρησιμοποιείται για την κάλυψη αποκλειστικά των αναγκών της επιχείρησης, είναι καινούργιο, αμεταχείριστο και στην κυριότητα της επιχείρησης.

- 40. Ερώτηση:** Οι δαπάνες για την ανάπτυξη υποδομών επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού για τον εφοδιασμό οχημάτων με ηλεκτρική ενέργεια ή ανανεώσιμο υδρογόνο, είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Ναι, είναι επιλέξιμες.

- 41. Ερώτηση:** Τα πρατήρια υγρών καυσίμων δύναται να υποβάλλουν αίτημα εγκατάστασης φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων;

Απάντηση: Τα πρατήρια υγρών καυσίμων (βενζινάδικα) δύναται να υποβάλλουν αίτημα στο Ταμείο για επενδυτικά σχέδια που σχετίζονται μόνο με επιλέξιμες δραστηριότητες, τηρώντας με τα κατάλληλα μέσα, ξεχωριστή λογιστική παρακολούθηση και διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή διάκριση των δαπανών. Δεν είναι επιλέξιμα προς χρηματοδότηση επενδυτικά σχέδια που αφορούν στην πώληση υγρών καυσίμων και άλλων πετρελαιοειδών. Όμως, οι επιχειρήσεις αυτές με ΚΑΔ 47.30.81.01: *Λιανικό εμπόριο (πρατήριο) βενζίνης και πετρελαίου κίνησης*, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση χρηματοδότησης για επενδυτικά σχέδια που αφορούν άλλες δραστηριότητές τους, όπως διάθεση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων, λιανική πώληση άλλων αγαθών ή υπηρεσίες πλυντηρίου αυτοκινήτου.

- 42. Ερώτηση:** Τι ισχύει όταν μία επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ταμείου;

Απάντηση: Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται, όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών, τότε τα κριτήρια επιλεξιμότητας και οι σχετικοί κανονισμοί εφαρμόζονται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται, με τα κατάλληλα μέσα, ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση των δαπανών, και ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της πρόσκλησης και των σχετικών κανονισμών στους επιλέξιμους τομείς.

- 43. Ερώτηση:** Σε περίπτωση χρηματοδότησης με Κεφάλαιο Κίνησης, μπορεί να χρηματοδοτηθεί το 100% των παραστατικών που αφορούν σε λειτουργικές δαπάνες (π.χ. μισθοδοσία, ενοίκια);

Απάντηση: Τα Κεφάλαια Κίνησης είναι Ειδικού Σκοπού και αποσκοπούν στην ανάπτυξη/επέκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, όπως αυτή αποτυπώνεται στο υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο.

- 44. Ερώτηση:** Είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση επιχείρησης με δάνειο επενδυτικού σκοπού για αγορά πακέτου μετοχών εταιρείας;

Απάντηση: Όχι, δεν είναι επιλέξιμη.

- 45. Ερώτηση:** Δύναται να χρηματοδοτηθεί επιχείρηση για δευτερεύουσα επιλέξιμη δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του αν είναι επιλέξιμος ο κύριος ΚΑΔ ή/και ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα;

Απάντηση: Ναι, δύναται να χρηματοδοτηθεί επιχείρηση για δευτερεύουσα επιλέξιμη δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του αν είναι επιλέξιμος ο Κύριος ΚΑΔ ή/και ο ΚΑΔ με τα μεγαλύτερα έσοδα.

- 46. Ερώτηση:** Υπάρχει η δυνατότητα εκταμίευσης εις ολόκληρον του δανείου σε λογαριασμό όψεως της επιχείρησης με ρήτρα σταδιακής αποδέσμευσης με την υποβολή των σχετικών παραστατικών/τιμολογίων;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα. Οι σταδιακές/τμηματικές εκταμιεύσεις του δανείου θα πραγματοποιούνται εκάστη φορά, βάσει προσκομισθέντων παραστατικών/τιμολογίων.

- 47. Ερώτηση:** Υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στον ΚΑΔ Επένδυσης και τον Τόπο Επένδυσης;

Απάντηση: Οι ΚΑΔ ελέγχονται σε συσχέτιση με τον τόπο, οπότε θα πρέπει ο ΚΑΔ να υπάρχει καταχωρημένος και στην ΑΑΔΕ στον τόπο που καταχωρείται ως Τόπος Επένδυσης. Ειδικότερα για το Υποπρόγραμμα 2 – Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού, ως Τόπος Επένδυσης δηλώνεται η έδρα της επιχείρησης.

- 48. Ερώτηση:** Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων στο Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) είναι υποχρεωτική και διαφέρει ανάλογα με κάθε Υποπρόγραμμα/Δράση;

Απάντηση: Η συμπλήρωση του πίνακα Οικονομικών Προβλέψεων είναι υποχρεωτική και αυτό ισχύει για όλες τις Δράσεις του Ταμείου Δανείων ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ.

- 49. Ερώτηση:** Τι πρέπει να καταχωρείται στα οικονομικά στοιχεία μιας νεοσύστατης εταιρείας;

Απάντηση: Σε περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν έχουν ακόμα κλεισμένες οικονομικές χρήσεις, δύναται να ζητηθούν, σε περίπτωση διπλογραφικού συστήματος, περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α και ισοζύγια (με σφραγίδα της εταιρείας) και σε περίπτωση απλογραφικού συστήματος, καταστάσεις εσόδων-εξόδων. Όπου δεν διατίθενται οικονομικά στοιχεία, συμπληρώνετε μηδέν.

- 50. Ερώτηση:** Στα δικαιολογητικά Τελικού Αποδέκτη για το Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ στο πεδίο της υπογραφής αναγράφει σε ορισμένα από αυτά «γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr».:
α. Απαιτείται γνήσιο υπογραφής από Δημόσια Αρχή;

- b. Στο πεδίο «Στοιχεία Εκπροσώπου» θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου τα στοιχεία του εκπροσώπου, δεδομένου ότι έχουν αναγράφει παραπάνω στον πίνακα;

Απάντηση: Αναφορικά με τα εν λόγω δικαιολογητικά σημειώνονται τα κάτωθι, ανά περίπτωση:

- a. Εάν δεν βεβαιωθεί ψηφιακά το δικαιολογητικό μέσω του gov.gr, τότε το γνήσιο της υπογραφής μπορεί να βεβαιωθεί σε οποιαδήποτε Δημόσια Αρχή (ΚΕΠ, Αστυνομία κτλ.).
- b. Τα στοιχεία θα πρέπει να αναγραφούν εκ νέου.

51. Ερώτηση: Δύναται να χρηματοδοτηθεί μέσω του ΤΕΠΙΧ III η αγορά φαρμακείου (άδεια και εξοπλισμός);

Απάντηση: Ο ΓΑΚ ενισχύει δαπάνες που σχετίζονται με αρχική επένδυση και σε αυτές τις περιπτώσεις ενισχύεται η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης. Στις περιπτώσεις που η αρχική επένδυση δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα, οι ενισχυόμενες ενέργειες αφορούν στη δημιουργία νέας εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας μιας εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με τη δραστηριότητα που ασκείτο προηγουμένως στην εγκατάσταση.

Διευκρινιστική Ερώτηση: Μπορεί να χρηματοδοτηθεί η ανωτέρω δαπάνη: Α) από το Ταμείο Δανείων το οποίο υπάγεται σε καθεστώς De Minimis, στον οποίο δεν υπάρχει ο περιορισμός της αρχικής επένδυσης, Β) από το Ταμείο Εγγυοδοσίας για το προϊόν που εντάσσεται στην παρ. 18 του άρθρου 21;

Απάντηση: Στο πλαίσιο των Υποπρογραμμάτων αυτών, δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Η επιχείρηση είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τους όρους του Ταμείου.
2. Η αγορά άδειας και εξοπλισμού **δεν συνιστά εξαγορά υφιστάμενης επιχείρησης**, και
3. Ο εξοπλισμός που αποκτάται **δεν είναι μεταχειρισμένος**.

Υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, η χρηματοδότηση είναι επιλέξιμη, ενώ η τελική αξιολόγηση εναπόκειται στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό, ο οποίος εξετάζει τη βιωσιμότητα της επένδυσης, την τήρηση των ειδικών όρων του Ταμείου, την επιλεξιμότητα των δαπανών καθώς και τα ανώτατα όρια κρατικών ενισχύσεων.

- 52. Ερώτηση:** Επιχείρηση με ΚΑΔ 49393000 πρόκειται να επενδύσει σε αγορά τουριστικού λεωφορείου. Δεδομένου ότι τα εν λόγω οχήματα είναι βενζινοκίνητα και δεν υπάρχει τεχνολογία ηλεκτροκίνησης, η αγορά του αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Όχι, η αγορά οχημάτων που δεν είναι αμιγώς ηλεκτροκίνητα δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

- 53. Ερώτηση:** Υπάρχει κάποιος ορισμός/περιορισμός του είδους των συμβατικών οχημάτων που δεν είναι επιλέξιμα ώστε να μπορέσουμε να δώσουμε σαφείς οδηγίες ως προς τις επιλέξιμες δαπάνες; Οποιοδήποτε όχημα με συμβατικά καύσιμα, ανεξαρτήτως ρύπων, ακόμα και εάν δεν υφίσταται αντίστοιχη παραγωγή οχήματος ως ηλεκτροκίνητου, αποτελεί μη επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Σύμφωνα με τον (ΕΕ) 1058/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, επιλέξιμα προς χρηματοδότηση είναι αποκλειστικά οχήματα που ΔΕΝ χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα. Ως εκ τούτου, η αγορά οχημάτων που δεν είναι αμιγώς ηλεκτροκίνητα (συμπεριλαμβανομένων και των Plug-In υβριδικών οχημάτων) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη. Το ίδιο ισχύει και για αυτοκινούμενα οχήματα που υπάγονται στην κατηγορία του εξοπλισμού.

- 54. Ερώτηση:** Οι εργοδοτικές εισφορές που αφορούν στο μισθολογικό κόστος που σχετίζεται με την ανάπτυξη ή επέκταση των δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης είναι επιλέξιμη δαπάνη στο Υποπρόγραμμα 2/Δράση 2.1;

Απάντηση: Οι εργοδοτικές εισφορές ανήκουν στην κατηγορία των εισφορών που σύμφωνα με το Παράρτημα II της με Α.Π. 249807/27.2.2024 Πρόσκλησης είναι μη επιλέξιμες δαπάνες.

- 55. Ερώτηση:** Ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμος στα πλαίσια του ΤΕΠΙΧ III;

Απάντηση: Όχι, δεν είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

- 56. Ερώτηση:** Η δαπάνη αγοράς κτιρίων για ίδια χρήση, μίσθωση ή μεταπώληση επιτρέπεται;

Απάντηση: Επιτρέπεται εφόσον συνιστά επενδυτική δραστηριότητα και παραγωγική επένδυση. Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετασθεί και ο ΚΑΔ της επιχείρησης. Η εν λόγω δαπάνη (σ.σ. αγορά) θα πρέπει να υπακούει στους περιορισμούς που τίθενται στον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (Καν. ΕΕ 1060/2021) και στους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας (ΦΕΚ Β' 6132/2022) και, ως εκ τούτου, μεταξύ άλλων θα πρέπει η αξία της να πιστοποιείται από ανεξάρτητο εκτιμητή, να μην έχει χρηματοδοτηθεί από εθνικούς ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους τα τελευταία 10 έτη, να χρησιμοποιείται για το σκοπό που προορίζεται σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος, να μην ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα και να μη χρησιμοποιείται για κατοικία.

Διευκρινιστική ερώτηση 1: Οι εκτιμητές που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών του Υπουργείου Οικονομικών (Μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών - Gov.gr) μπορούν να επιλέγονται είτε από τους ΕΧΟ, είτε απευθείας από τις επιχειρήσεις για την εκτίμηση των ακινήτων;

Απάντηση: Οι εκτιμητές που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών του Υπουργείου Οικονομικών μπορούν να επιλέγονται είτε από τους Ενδιάμεσους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς (ΕΧΟ) είτε απευθείας από τις επιχειρήσεις, για την εκτίμηση των ακινήτων. Ωστόσο, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο εκτιμητής δεν τηρεί σχέση εξαρτημένης εργασίας (δηλ. μισθωτός) στον ΕΧΟ, προκειμένου να διατηρείται η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία της εκτίμησης.

Διευκρινιστική ερώτηση 2: Πώς επιβεβαιώνεται η μη προηγούμενη χρηματοδότηση ακινήτου από εθνικούς ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους τα τελευταία 10 έτη (σύμφωνα με την ΥΑ 114947/2021, Άρθρο 20 – Κτιριακές εγκαταστάσεις);

Απάντηση: Η μη προηγούμενη χρηματοδότηση επιβεβαιώνεται με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του τελευταίου αγοραστή, η οποία πιστοποιεί ότι το ακίνητο δεν έχει χρηματοδοτηθεί από εθνικούς ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους κατά την τελευταία δεκαετία.

57. Ερώτηση: Ποιο είναι το πλαίσιο για την προσκόμιση άδειας λειτουργίας για τις επιχειρήσεις που εντάσσονται στο ΤΕΠΙΧ III προκειμένου να τεκμαίρεται η νόμιμη λειτουργία τους;

Απάντηση: Εφόσον η «ενισχυόμενη» δραστηριότητα (ΚΑΔ) μιας επιχείρησης απαλλάσσεται της υποχρέωσης έκδοσης άδειας λειτουργίας, αλλά αυτή δραστηριοποιείται σε άλλες δραστηριότητες (ΚΑΔ) για τις οποίες δε διαθέτει κανένα αποδεικτικό άδειας λειτουργίας, αν και απαιτείται από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, τότε θεωρείται πως δεν τηρείται η πλήρωση της προϋπόθεσης του προγράμματος περί νόμιμης λειτουργίας στην Ελλάδα. Συμπερασματικά εφαρμόζεται η εξής διαδικασία:

- Αρχικά εξετάζεται η απαίτηση έκδοσης ή μη Άδειας Λειτουργίας για τη δραστηριότητα που σχετίζεται με τον ΚΑΔ επένδυσης. Αν απαιτείται Άδεια Λειτουργίας για αυτή, η επιχείρηση οφείλει να την προσκομίσει, αποδεικνύοντας την νόμιμη λειτουργία της.
- Αν ο ΚΑΔ επένδυσης αφορά σε δραστηριότητα η οποία απαλλάσσεται της απαίτησης έκδοσης Άδειας Λειτουργίας, τότε εξετάζονται και οι έτεροι ΚΑΔ στους οποίους η επιχείρηση δραστηριοποιείται (ήτοι οι ΚΑΔ που έχει η επιχείρηση στην ΑΑΔΕ και είναι ενεργοί, δηλ. παρουσιάζουν οικονομική δραστηριότητα), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η νόμιμη λειτουργία της.

58. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες στο Πρόγραμμα ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, ιδίως δε τις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα; Στη λίστα των ΚΑΔ περιλαμβάνονται ως επιλέξιμες αρκετές δραστηριότητες που αφορούν σε εξαγωγές, όπως:

46.31.11.01	Εξαγωγή εγχώριων νωπών αγροτικών προϊόντων	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ
46.31.12.01	Εξαγωγή μεταποιημένων λαχανικών, φρούτων και καρπών με κέλυφος (ακρόδρυων)	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ
46.32.11.01	Εξαγωγή εγχώριων κατεψυγμένων κρεάτων	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ
46.33.13.01	Εξαγωγή ελαιόλαδου	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ

Απάντηση: Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς Κρατικών Ενισχύσεων (de minimis και Αρ.21 του ΓΑΚ), καθώς και το Παράρτημα II της Πρόσκλησης και της Επιχειρησιακής Συμφωνίας μεταξύ της ΕΑΤ και των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών, η ενισχυόμενη χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να αφορά άμεσα στις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία του δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που αφορούν την εξαγωγική δραστηριότητα. Όσον αφορά στα δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης, για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν αποκλειστικά ΚΑΔ εξαγωγών (19 συνολικά τέτοιοι Κωδικοί στον Πίνακα Επιλέξιμων ΚΑΔ), είναι πρακτικά αδύνατο να υπάρξει διαχωρισμός της χρηματοδοτούμενης δραστηριότητας από την αμιγώς εξαγωγική δραστηριότητα, γεγονός που δεν εξασφαλίζει την επιλεξιμότητα της χρηματοδότησης.

Διευκρινιστική Ερώτηση: Σύμφωνα με τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας και τους περιορισμούς που απορρέουν από τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (Αρ. 1, παρ. 2(γ) του Καν. (ΕΕ) 2014/651) και τον Καν. De minimis (Αρ. 1, παρ. (ε) του Καν. (ΕΕ) 2023/2831), δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη της ΕΕ. Συγκεκριμένα, εξαιρούνται οι ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα. Δεδομένου ότι δεν καθορίζονται σαφή όρια ή ποσοτικοί δείκτες, πώς μπορεί να προσδιοριστεί πρακτικά η σύνδεση με τις εξαγόμενες ποσότητες;

Απάντηση: Σύμφωνα με τους εν λόγω Κανονισμούς, εξαιρούνται από την επιλεξιμότητα οι ενισχύσεις που σχετίζονται με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής στις αγορές τρίτων χωρών ή άλλων κρατών μελών καθώς με τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα (π.χ. τα κόστη εξαγωγικών πιστώσεων ή άλλα κόστη που αφορούν την διαδικασία της εξαγωγής). Όσον αφορά τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, η σύνδεση αυτή προσδιορίζεται πρακτικά σε περιπτώσεις όπου υφίσταται **αποκλειστική σύμβαση συνεργασίας** που αφορά μόνο εξαγωγική δραστηριότητα (δηλ. όλη η παραγωγική διαδικασία διοχετεύεται εξ ολοκλήρου στο εξωτερικό μέσω τέτοιων συμβάσεων). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι δαπάνες σχετίζονται αποκλειστικά με την εκτέλεση της σύμβασης και, συνεπώς, δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Κανονισμού. Οι δαπάνες που αφορούν στην παραγωγική διαδικασία (ακόμα και αν μέρος της παραγωγής εξάγεται) δεν θεωρούνται ότι εμπίπτουν στις εξαιρέσεις των Κανονισμών αυτών.

- 59. Ερώτηση:** Παρέχεται η δυνατότητα να καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ νέος τύπος εγκατάστασης για την χρηματοδοτούμενη επένδυση ή/και νέος ΚΑΔ;

Απάντηση: Υπάρχει η δυνατότητα καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ νέου τύπου εγκατάστασης ή νέου ΚΑΔ στον τύπο επένδυσης στην περίπτωση που κατά το χρόνο αίτησης στο ΟΠΣΚΕ αυτοί δεν είναι καταχωρημένοι στην ΑΑΔΕ, με την υποχρέωση να προβούν οι επιχειρήσεις στις σχετικές καταχωρήσεις πριν την αίτηση χρηματοδότησης στην Τράπεζα.

- 60. Ερώτηση:** Τα αυτοκινούμενα οχήματα υπάγονται στην κατηγορία του εξοπλισμού;

Απάντηση: Η δαπάνη για την προμήθεια αυτοκινούμενων οχημάτων ως εξοπλισμός είναι επιλέξιμη μόνο εφόσον αυτή αφορά σε αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα, καθώς σύμφωνα με τον (ΕΕ) 1058/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, επιλέξιμα προς χρηματοδότηση είναι αποκλειστικά οχήματα που ΔΕΝ χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα.

- 61. Ερώτηση:** Υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησης μέσω του «Ταμείου Δανείων ΤΕΠΙΧ III», έναντι προσκόμισης προτιμολογίου (proforma Invoice);

Απάντηση: Είναι δυνατή η κατ' εξαίρεση πληρωμή προτιμολογίου (proforma Invoice) εφόσον αφορά στην αγορά εξοπλισμού από το εξωτερικό ή αγορά αυτοκινήτου και δεν μπορεί να προσκομισθεί τιμολόγιο επί πιστώσει, με την προϋπόθεση να προσκομισθεί στην Τράπεζα σε μεταγενέστερο εύλογο χρόνο το σχετικό τιμολόγιο.

Διευκρινιστική Ερώτηση: Είναι δυνατή η χρηματοδότηση για **αγορά αυτοκινήτου** με την προσκόμιση **Δελτίου Παραγγελίας** αντί για προτιμολόγιο (proforma invoice);

Απάντηση: Το δελτίο παραγγελίας δεν πληροί από μόνο του τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης της χρηματοδότησης, καθώς δεν διασφαλίζει τη χρήση των πόρων για τον επιλέξιμο σκοπό. Ωστόσο, η χρηματοδότηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον το δελτίο παραγγελίας περιλαμβάνει οριστικοποιημένη τιμή, αναφέρει σαφώς τα στοιχεία του προμηθευτή, τους όρους πληρωμής (εφάπαξ εξόφληση ή προκαταβολή/δόσεις) και η εκταμίευση αφορά αποκλειστικά το καταβληθέν ποσό από τον αγοραστή, και τέλος η προσκόμιση του οριστικού τιμολογίου εντός εύλογου χρόνου.

- 62. Ερώτηση** Είναι επιλέξιμες μέσω του Υποπρογράμματος 2 (Δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης Ειδικού Σκοπού) δαπάνες που αφορούν: (α) αμόλυβδη βενζίνη, πετρέλαιο κίνησης, λιπαντικά και (β) μίσθωση συμβατικών αυτοκινήτων από άλλες εταιρείες;

Απάντηση: Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες τόσο για την (α) περίπτωση (αμόλυβδη βενζίνη, πετρέλαιο κίνησης, λιπαντικά), όσο και για τη (β) περίπτωση (μίσθωση αυτοκινήτων από άλλες εταιρείες), καθώς η πολιτική της ΕΕ και η στόχευση σε φιλικά περιβαλλοντικές ενεργειακές πηγές εφαρμόζεται για αγορά και ενοικίαση συμβατικών οχημάτων ορυκτών καυσίμων.

- 63. Ερώτηση:** Επιχείρηση επιθυμεί να υλοποιήσει επένδυση αξιοποιώντας γήπεδο / οικόπεδο, το οποίο έχει κατακυρωθεί μέσω ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού σε συνδεδεμένη επιχείρηση αυτής, από την **Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου**, με σκοπό την κατασκευή και δημιουργία κτιριακών υποδομών καθώς και την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού. Η συγκεκριμένη επένδυση μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη;

Απάντηση:

- Οι έλεγχοι επιλεξιμότητας των επιχειρήσεων πραγματοποιούνται σε επίπεδο δεδομένης επιχείρησης.
- Ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης πρέπει να τηρεί τον χαρακτήρα της ΜμΕ. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται μέσω της σύμβασης παραχώρησης του οικοπέδου από Δημόσιο Φορέα ότι δεν υφίσταται μετακύλιση του οφέλους ή μέρους αυτού σε Δημόσιο Φορέα μέσω της σύμβασης αυτής. Εφόσον η παραχώρηση δεν γεννά δαπάνη προς χρηματοδότηση από τη δανειακή σύμβαση του ΤΕΠΙΧ III κι εφόσον γίνει έλεγχος μεγέθους της αιτούσας και πληρούνται τα οριζόμενα στην Πρόσκληση, η επένδυση μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη. Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι η διάρκεια παραχώρησης του χώρου επί του οποίου θα ανεγερθεί το ακίνητο και θα πραγματοποιηθεί η επένδυση, δεν θα είναι μικρότερη από τη διάρκεια της δανειακής σύμβασης.

- 64. Ερώτηση:** Σε περίπτωση αγοράς ακινήτου δύναται να πραγματοποιηθεί η εκταμίευση με την προσκόμιση συμβολαιογραφικού προσυμφώνου αντί του συμβολαίου αγοραπωλησίας; Επισημαίνεται ότι, το προσύμφωνο θα προβλέπει ότι το τίμημα θα καταβληθεί άμεσα με την υπογραφή του οπότε και το προϊόν της εκταμίευσης θα μπορεί να μεταφερθεί άμεσα μέσω της Τράπεζας στον πωλητή.

Απάντηση: Παρά το γεγονός ότι το προσύμφωνο προβλέπει την άμεση καταβολή του τιμήματος με την υπογραφή του, παραμένει ένα προκαταρκτικό στάδιο της αγοραπωλησίας και δεν αποτελεί οριστική μεταβίβαση του ακινήτου, συνεπώς δεν δύναται να γίνει αποδεκτό.

Προσοχή: Θα πρέπει μέσω συμβολαίων αγοραπωλησίας να ελέγχεται ότι η μεταφορά δικαιωμάτων ιδιοκτησίας πραγματοποιείται μεταξύ **ανεξάρτητων επενδυτών**. Για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), «ανεξάρτητος» στο εν λόγω πλαίσιο σημαίνει επενδυτής που δεν κατέχει μετοχές ή δικαιώματα ψήφου στην επιχείρηση, ούτε έχει οικογενειακούς δεσμούς με τον/τους δικαιούχο/ους της επιχείρησης που αποτελεί αντικείμενο της συναλλαγής.

- 65. Ερώτηση:** Είναι αποδεκτή η αγορά ακινήτων που ανήκουν σε Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς;

Απάντηση Εφόσον η χρηματοδότηση πραγματοποιείται από τον ίδιο τον Χρηματοδοτικό Οργανισμό στον οποίο ανήκει το ακίνητο, η αγορά/κατασκευή του συγκεκριμένου ακινήτου δεν είναι επιλέξιμη.

Διευκρινίζεται ότι ο εν λόγω περιορισμός δεν επεκτείνεται στα ακίνητα που ανήκουν σε εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (servicers), ασφαλιστικές εταιρείες και λοιπούς παρόμοιους φορείς.

- 66. Ερώτηση:** Είναι επιλέξιμη η χρηματοδότηση παραστατικών στα οποία αναφέρονται παρακρατήσεις υπέρ τρίτων που υπολογίζονται επί του καθαρού ποσού;

Απάντηση: Κρατήσεις που πραγματοποιούνται από τους δικαιούχους για λογαριασμό τρίτων αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον αποδίδονται νομίμως στους τρίτους και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Δεν είναι επιλέξιμες οι κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις που επιστρέφουν στον δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο (ΥΠΑΣΥΔ ΑΡΘΡΟ 26).

- 67. Ερώτηση:** Είναι επιλέξιμες εταιρίες που λειτουργούν με το μοντέλο Franchise; Επιπρόσθετα, υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησης δαπάνης για την αγορά δικαιώματος εταιρίας (franchise fees) και ποιες είναι οι προϋποθέσεις;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Πρόσκληση, δεν υφίσταται περιορισμός αναφορικά με τις εταιρίες Franchise. Εφόσον η επιχείρηση διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ για το πρόγραμμα, τεκμαίρεται η νόμιμη λειτουργία της, οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν τον επιλέξιμο ΚΑΔ, και διασφαλίζεται η πλήρης τήρηση όλων των κριτηρίων επιλεξιμότητας, και ειδικότερα του κριτηρίου μεγέθους των επιχειρήσεων, τότε υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησής τους από το Ταμείο. Στο πλαίσιο της εξέτασης του μεγέθους της επιχείρησης, απαιτείται να αξιολογηθεί από τον ΕΧΟ και να αποκλεισθεί η περίπτωση το δίκτυο δικαιόχρησης να είναι οργανωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε ο δικαιοπάροχος να ασκεί κυριαρχική επιρροή στον στρατηγικό σχεδιασμό και τη λειτουργία του δικαιοδόχου μη διασφαλίζοντας το μικρομεσαίο μέγεθος του δικαιούχου. Εφόσον τηρούνται τα ανωτέρω, τα franchise fees δύναται να αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη για μια εταιρία που λειτουργεί με το μοντέλο Franchise ως χρηματοδότηση κεφαλαίων κίνησης.

- 68. Ερώτηση:** Υπάρχει η δυνατότητα χρηματοδότησης επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο με την προσκόμιση προτιμολογίων;

Απάντηση: Δεν προβλέπεται η δυνατότητα εκταμίευσης κεφαλαίων αποκλειστικά με βάση προτιμολόγια ή άλλου είδους προκαταρκτικά παραστατικά, πλην εξαιρέσεων όπως περιλαμβάνονται στην Ερώτηση 61.

- 69. Ερώτηση:** Σε περίπτωση αγοράς κατοικίας από ελεύθερο επαγγελματία, η οποία προορίζεται να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά ως επαγγελματική στέγη σύμφωνα με το Π.Δ. 59/2018, χωρίς να πραγματοποιηθεί τυπική αλλαγή της χρήσης του ακινήτου (διατηρώντας τη χρήση κατοικίας), η χρηματοδότηση για την αγορά του ακινήτου αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη;

Απάντηση: Η χρηματοδότηση για την αγορά του ακινήτου (κατοικίας), το οποίο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά ως επαγγελματική στέγη, αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη, υπό την προϋπόθεση ότι:

- Το ακίνητο δεν χρησιμοποιείται (ούτε εν μέρει) ως κατοικία.
- Η χρήση γης, όπως αυτή βεβαιώνεται από όπως προκύπτει από την οικεία βεβαίωση, επιτρέπει την συγκεκριμένη επαγγελματική χρήση.

- Πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται για τις δαπάνες αγοράς ακινήτων, σύμφωνα με την ΥΑ 114947 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027/Άρθρο 20 – Κτιριακές εγκαταστάσεις». Εφόσον οι ανωτέρω όροι τηρούνται, η εν λόγω δαπάνη μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη.

70. Ερώτηση: Είναι επιλέξιμες δαπάνες για ναύλα και φορτοεκφορτωτικά (πλέον ΦΠΑ), που εξυπηρετούν το σκοπό του υποβληθέντος επιχειρηματικού σχεδίου, θεωρώντας ότι αυτές αποτελούν αναγκαία συνθήκη για την προμήθεια των εμπορευμάτων/α' υλών;

Απάντηση: Δύναται να αποτελέσουν επιλέξιμες δαπάνες **εφόσον:**

- Προσκομίζεται τιμολόγιο/παραστατικό της ναυτιλιακής/διαμεταφορικής εταιρείας που έχει αναλάβει τη μεταφορά και προκύπτει από αυτό η πλήρης αντιστοίχιση του περιεχομένου της μεταφοράς με τα εμπορεύματα/α' ύλες που αγοράσθηκαν από την προμηθεύτρια ξένη εταιρεία.
- Πιστοποιείται από την τράπεζα συνεργασίας η ως άνω αντιστοίχιση των τιμολογίων/παραστατικών μεταφοράς με αυτών της αγοράς, αναφορικά με τα εμπορεύματα/α' ύλες.

Για την περαιτέρω διασφάλιση της συμβατότητας των δαπανών με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο, προτείνεται η δαπάνη των ως άνω να χρηματοδοτείται και αυτή από το δάνειο ως μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πού μπορώ να απευθυνθώ για ερωτήματα ή διευκρινίσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Για οποιαδήποτε απορία, μπορείτε να καλέσετε στο Τηλέφωνο Εξυπηρέτησης Κοινού 211-1058661, από Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-17:00 ή να υποβάλετε το ερώτημά σας μέσω email στην ηλεκτρονική διεύθυνση Loans-tepixiii@hdb.gr